

Субботенко І.Ю.

аспірант кафедри мов і методики їх викладання

Національний університет «Чернігівський колегіум»

імені Т.Г.Шевченка

м. Чернігів, Україна

ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ В ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАКТИКАХ СУЧАСНОЇ ЄВРОПИ

Особливості розвитку творчої активності учнів в сучасних умовах є багатоаспектною та складною темою, яка потребує детального наукового дослідження та практичного підтвердження отриманих результатів. Досвід країн Європи дозволяє констатувати той факт, що питання художнього виховання шкільної молоді розглядаються як провідні та вирішуються комплексно та по суті за належної підтримки держави. Враховуючи цю особливість, науковець Кареліна О. підкреслює, що «школярі є найбільш відкритими до пізнання світу, людини, мистецтва... Саме в цьому віці закладається підґрунтя естетичного світорозуміння та художнього світосприйняття» [2,с.1-2].

Розглядаючи теоретичні засади художнього виховання у Великій Британії та важливість мистецтва для розвитку інтелектуальних здібностей, вироблення в учнів системи цінностей, формування творчого світогляду, розуміння краси, дослідник підкреслює, що «краса мистецтва полягає у важливості змісту... щирості переживань. Мета мистецтва полягає у відтворенні ідеальної краси та удосконаленні»[2,с.5]. Тому у Великій Британії так яскраво підкреслюється зв'язок естетичного і морального: «немає істинної естетичної насолоди, окрім як у добрі, і немає істинної моральної радості поза прекрасним»[2,с.5]. Таким чином стверджується «ідея краси духу, краси характерів, краси почуттів, краси серця — внутрішньої краси, яка проявляється у красі форм, рухів, поведінці та вчинках. [2,с.5-6].

Аналізуючи зміст художньої освіти в сучасній британській школі, авторка підкреслює, що в таких школах спрямованість змісту освіти полягає у розвитку індивідуальності, незважаючи на рівень художньої обдарованості, отже, «художнє виховання має сприяти не тільки формуванню системи художньо-естетичних знань і вмінь, а й інтеріоризації моральних і духовних цінностей» [2,с.7].

Важливим моментом, який розкривається при вивченні теоретичних засад розвитку художнього виховання у Великій Британії, є те, що до складу базових цінностей, які повинна формувати школа, належать загальнолюдські та національні культурні цінності, в числі яких, за твердженням вченої, мистецтво посідає одне з провідних місць [2].

Використання у навчальному процесі мистецтва розширює пізнавальні можливості учнів, формує відчуття прекрасного, це сприяє, у свою чергу, розвитку емоційного досвіду, збагаченню художнього мислення, розвитку креативності, збагаченню художньо-естетичного досвіду, поширенню культурних цінностей, формуванню світогляду, розвитку комунікативного досвіду.

Щодо особливостей художнього виховання учнів у початковій школі Франції, то художнє виховання не розглядається як сума елементарних мистецтвознавчих знань, а передбачає отримання задоволення від можливості творити. [3, с.7]. У школах Франції ідея естетизації шкільного простору набуває суттєвого розвитку з 19 століття. Таким чином, дитина оточена у школі картинами, різними художніми прикрасами, які мають художню цінність і розвивають у дітей почуття прекрасного. Естетизація шкільного простору сприяє розвитку художньої активності, оскільки не тільки час, що його було відведено на естетичний розвиток, та методи, що їх було використано на занятті, сприяють розвитку художньої активності. Все оточення дитини може впливати позитивно на розвиток творчої активності, або, навпаки, гальмувати процес та сприяти деструкції творчого розвитку особистості. Досліджуючи теоретичні та методичні основи художнього

виховання у початковій школі Франції, науковець В. Полтавець підкреслює багатогранність ідей, яких було впроваджено в освітній простір країни та спрямовано на поширення художніх цінностей. Наприклад, «ідея творчого пробудження», ідея «виховання мистецтвом», ідея «художнього та культурного виховання», ідея «прикрашання оточення» [3, с.7].

Таким чином, урахувавши європейській досвід художньо-естетичного виховання, маємо зробити коротке узагальнення сказаного. Досвід країн Європи дозволяє констатувати той факт, що питання художнього виховання школярів розглядаються як провідні та вирішуються комплексно та по суті, за належної державної підтримки. Враховуючи цю особливість, творчість має завжди певний рівень активності, що є спрямованою на створення твору мистецтв. Учні можуть спрямувати свою активність неналежним чином, що матиме негативні наслідки для їх естетичного розвитку. Тому перед педагогом постає непросте завдання, яке полягає в правильному керівництві процесом художньо-творчого розвитку особистості. Розглядаючи творчу сферу особистості учнів, ми маємо врахувати три важливі моменти. Перший — розвиток творчої активності — це цілеспрямований процес керівництва активністю учнів та спрямування її у сферу творчого розвитку. Другий — неправильне керівництво процесом розвитку творчої активності може призвести до інтелектуальної та творчої пасивності. Третє — надмірне втручання в процес розвитку творчої активності особистості може призвести до творчої гіперактивності, і, як наслідок, до швидкого згасання творчої енергії. Тому все має відбуватися поступово, наявність надмірностей призводить до певної пасивності у сфері творчого розвитку особистості.

Зрозумівши істинне мистецтво як відображення сили і могутності Найвеличнішого Художника та Композитора [4 с.70], ми усвідомимо, за думкою Альберта Дюрера, таку істину: «Мистецтво корисне, бо воно божественне і слугує високій священній меті... ним можна досягнути високої і вічної слави... воно корисно тим, що слугує славі Божій, бо всі бачать, що Бог дарує своєму творінню розум, який вміщує це мистецтво» [1, с.11].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дюрер А. Дневники. Письма. Трактаты. Том 2 / А. Дюрер. - Ленинград Государственное издательство «Искусство», 1957. - 253 с.
2. Кареліна О. В. Художнє виховання молодших школярів у сучасній Великій Британії: Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд.. педагог. наук спец. 13.00.07 – теорія і методика виховання / Кареліна Ольга Володимирівна, Луганськ, 2007. – 20с.
3. Полтавець В. Художнє виховання у початковій школі Франції: Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд.. педагог. наук спец. 13.00.07 – теорія і методика виховання / Полтавець Володимир Леонідович, Луганськ, 2008. – 20с.
4. Субботенко І. Ю., Мамчич О.Б. Взаємодія педагогіки і мистецтва в контексті творчого розвитку вчителя початкової школи // І. Ю. Субботенко, О.Б. Мамчич // Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in the Context of Social Crises» (February 26-28, 2020). Tokyo, Japan: Otsuki Press, 2020. P. 63-72.